

การจัดการเลือกปฏิบัติเรื่องทรงผมของคนผิวสีในสหรัฐฯ โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการเปิดกว้างและเคารพซึ่งเสรีภาพของทรงผมตามธรรมชาติ (CROWN Act) *

ภรภัทร ปัญญาวิช**

๑. บทนำ

การเลือกปฏิบัติในเรื่องทรงผมนั้นอาจส่งผลกระทบต่อความเลวร้ายมากกว่าที่คิด เนื่องมาจากโรงเรียน สถานที่ทำงานทั่วสหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดกฎเกณฑ์และนโยบายในเรื่องการแต่งกายและทรงผมซึ่งห้ามไม่ให้มีทรงผมธรรมชาติ เช่น ทรงผม afros, braids, bantu knots และ locs นโยบายเหล่านี้ทำให้ผมธรรมชาติของคนบางกลุ่มถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย และถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการไล่เด็กผิวสีออกจากห้องเรียนและไล่คนผิวสีออกจากงาน

การเลือกปฏิบัติในเรื่องทรงผมเป็นภาระที่เกินควรสำหรับผู้คนจำนวนมากที่ต้องคอยควบคุมอัตลักษณ์ตามธรรมชาติของคนผิวดำและสร้างการแบ่งแยกพวกเขาจากคนผิวขาว เมื่อไม่มีกฎหมายคุ้มครองการเลือกปฏิบัติในประเด็นดังกล่าว คนผิวดำจึงถูกทิ้งให้เผชิญกับผลที่ตามมาในโรงเรียนหรือที่ทำงาน อันเกิดจากผมตามธรรมชาติของพวกเขา หรือต้องลงทุนทั้งเงินและเวลาเพื่อเปลี่ยนอัตลักษณ์ตามธรรมชาติของตนเองให้สอดคล้องกับความเป็นมืออาชีพและมาตรฐานความงาม (Beauty Standard) ที่มีชาวยุโรปเป็นศูนย์กลาง

ซึ่งการเข้ามาของรัฐบัญญัติว่าด้วยการเปิดกว้างและเคารพซึ่งเสรีภาพของทรงผมตามธรรมชาติ (Create a Respectful and Open World for Natural Hair Act: CROWN) จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดที่เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลดังกล่าว โดยกฎหมายได้กำหนดให้มีการคุ้มครองการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ซึ่งรวมถึงเรื่องผม ไม่ว่าจะเป็นลักษณะเส้นผม หรือทรงผม ในสถานที่ทำงานและในโรงเรียนรัฐบาลระดับ K-12 รวมถึงโรงเรียนเอกชน ปัจจุบัน รัฐบัญญัติ CROWN ได้ถูกประกาศใช้ถึง ๒๔ มลรัฐในสหรัฐอเมริกา โดยมีกลุ่มชุมชนและองค์กรที่สนับสนุนกฎหมายนี้กว่า ๘๐ แห่ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม เพื่อผลักดันให้มีการผ่านรัฐบัญญัติ CROWN ครบทั้ง ๕๐ รัฐ และเพื่อยุติการเลือกปฏิบัติเรื่องทรงผม^๑

หญิงผิวสีคนหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ให้สัมภาษณ์กับองค์กรการศึกษาเพื่อการแก้ปัญหาชุมชน (Center for Community Solutions) เมื่อ ๘ ปีที่แล้ว หลังจากที่เธอใช้สารเคมียืดผมมาหลายปี เธอจึง

* บทความประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๘

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑Legal Defense and Educational Fund. “The CROWN ACT” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๘, จาก

<https://www.naacpldf.org/crown-act/>

ตัดสินใจปล่อยผมตามธรรมชาติ เธอเล่าว่าที่ผ่านมา การต้องคอยปรับเปลี่ยนทรงผมเป็นสิ่งที่หึงเสียเวลาและน่าหงุดหงิด เนื่องจากศีรษะของเธอเต็มไปด้วยวิกผม และต้องทำเป็นเป็นทรงต่าง ๆ เช่น ถักเปีย และต่อมาเธอก็ตัดสั้นใจตัดผมของเธอ เนื่องจากที่ทำงานของเธออนุญาต เธอจึงทำได้โดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกรังเรียนไป ยังฝ่ายทรัพยากรบุคคลว่าผมของเธอละเมิดกฎการแต่งกายในที่ทำงาน ซึ่งนี่ถือเป็นสิทธิพิเศษที่เธอรู้ดีว่าไม่ใช่เรื่องปกติ เพราะเธอรู้ว่ามีคนอื่นอีกมากมายที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกับเธอ แต่ไม่สามารถทำตามใจตัวเองได้ ซึ่งเธอเชื่อว่ากฎหมาย CROWN เข้ามาแก้ไขปัญหาล่าช้าได้

หญิงคนดังกล่าวผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเรื่องทรงผม

ที่มา: <https://www.communitysolutions.com/resources/crown-act-101>

การเลือกปฏิบัติเรื่องทรงผมนั้นมีมายาวนานหลายศตวรรษและหลายรูปแบบ เช่น กฎหมาย Tignon ของมลรัฐ New Orleans ซึ่งบังคับให้ผู้หญิงผิวสีต้องสวมผ้าพันคอหรือผ้าคลุมศีรษะ และบังคับให้คนพื้นเมืองต้องตัดผม เพื่อแลกกับการที่พวกเขาจะไม่แปลกแยกจากคนทั่วไปและการได้มาซึ่งอาชีพการงานที่ดี และผู้หญิงผิวสีหลายคนที่มีลักษณะผมบางอย่าง เช่น ผมหยิกและหนา ทำให้พวกเขาต้องใช้เวลาหลายชั่วโมงและเงินหลายพันดอลลาร์ในการยืดผมหรือต่อผมเพื่อให้ทรงผมของพวกเธอเป็นไปตามกฎเกณฑ์บางอย่าง ซึ่งนั่นก็คือ Beauty Standard แบบชาวยุโรป^๒

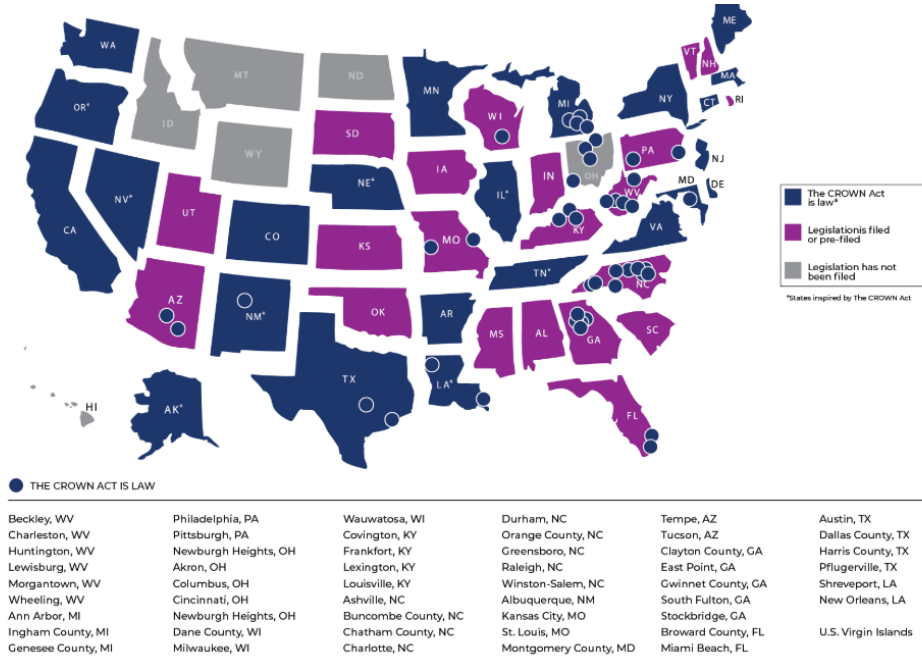
ผู้ว่าการมลรัฐ Texas นาย Greg Abbott ได้ลงนามในกฎหมาย CROWN Act เมื่อวันที่เสาร์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๒๓ โดยกฎหมายฉบับใหม่นี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๒๐๒๓ และห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติเรื่องทรงผมในมลรัฐ Texas โดยพิจารณาจากเชื้อชาติประกอบด้วย นอกจากนี้ยังมีอีกหลายมลรัฐที่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เช่น มลรัฐ Alaska มลรัฐ Arkansas มลรัฐ California มลรัฐ Colorado มลรัฐ Connecticut มลรัฐ Delaware มลรัฐ Illinois มลรัฐ Louisiana มลรัฐ Maine มลรัฐ Maryland มลรัฐ Massachusetts มลรัฐ Minnesota มลรัฐ Nebraska มลรัฐ Nevada มลรัฐ New Jersey

^๒Ebone Thornton. “CROWN Act 101” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๘, จาก

<https://www.communitysolutions.com/resources/crown-act-101>

มลรัฐ New Mexico มลรัฐ New York มลรัฐ Oregon มลรัฐ Tennessee มลรัฐ Virginia และ มลรัฐ Washington^{๑๓}

ข้อมูลแสดงการบังคับใช้กฎหมาย CROWN ในสหรัฐอเมริกา

ที่มา: <https://www.naacpldf.org/crown-act/>

๒. สารสำคัญ

๒.๑ ความสำคัญของรัฐบัญญัติ CROWN

กฎหมาย CROWN Act จะช่วยเติมเต็มช่องโหว่ทางกฎหมายของมาตรา ๗ ของรัฐบัญญัติสิทธิพลเมือง (Civil Rights Act 1964) ซึ่งบัญญัติถึงเรื่องการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน แต่ยังไม่สมบูรณ์ กฎหมาย CROWN Act จะทำให้การที่นายจ้างไม่จ้างลูกจ้างหรือไล่ลูกจ้างออกด้วยเหตุผลเรื่องทรงผมธรรมชาติเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้ทุกคนมีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน

โดยสถานการณ์ที่ผ่านมาที่คนผิวสีพบเจอเมื่อไปสัมภาษณ์งาน คือการที่พวกเขารู้สึกตื่นเต้นดีใจที่จะได้สัมภาษณ์งานที่สนใจ พวกเขามีคุณสมบัติครบถ้วนและเตรียมเอกสารมาพร้อม แต่กลับสังเกตเห็นว่าผู้สัมภาษณ์คอยมองแต่ผมของพวกเขาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทรงผมนั้นจะใช้เวลาหลายชั่วโมงอย่างยากลำบากในการจัดแต่งให้เป็นเปียเล็ก ๆ เรียบร้อยในลักษณะมวยต่ำ และเมื่อการสัมภาษณ์ดำเนินไปเรื่อย ๆ ผู้สัมภาษณ์ได้พูดถึงนโยบายเกี่ยวกับการแต่งกายและทรงผมในการทำงานของบริษัท ซึ่งกำหนดให้ทรงผมต้องเป็นไปตาม

^{๑๓} อ่างแล้ว, โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

มาตรฐานระดับมืออาชีพ และพวกเขาพูดถึงสิ่งนี้มากกว่าหนึ่งครั้ง ซึ่งนั่นหมายความว่าพวกเขาไม่สามารถทำ
ผมเปียที่แม้จะมีความเรียบร้อยถึงขีดสุดมาทำงานได้

จากข้อมูลการศึกษาวิจัยของ DOVE และ CROWN Coalition ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า
ผู้หญิงผิวสีมากกว่าร้อยละ ๒๒ ได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับการแต่งกายรวมถึงทรงผมในที่ทำงาน
ในระหว่างขั้นตอนการสัมภาษณ์ของเธอ เมื่อเทียบกับผู้หญิงผิวขาวที่ได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย
ดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ ๑๗^๔

๒.๒ เนื้อหาของกฎหมาย

การเลือกปฏิบัติต่อคนผิวสียังมีให้เห็นได้อย่างแพร่หลายในสถานที่ทำงานและ สถานศึกษา
ของอเมริกา แม้ว่ารัฐบัญญัติสิทธิพลเมือง (Civil Rights Act 1964) จะมีการคุ้มครองในเรื่องการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติ แต่รัฐบัญญัตินี้ไม่ได้รวมถึงการคุ้มครองการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติตามลักษณะที่บ่งชี้หรือแสดง
ถึงเชื้อชาติ เช่น ลักษณะเส้นผม ซึ่งสิ่งนี้ทำให้เกิดช่องโหว่ที่นายจ้างและสถานศึกษายังสามารถเลือกปฏิบัติทาง
เชื้อชาติในส่วนนี้ได้

กฎหมาย CROWN เป็นกฎหมายที่เสริมการคุ้มครองพนักงานและนักเรียนจากการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติผ่านทางทรงผมของตัวบุคคล โดยขยายขอบเขตความหมายของคำว่า “เชื้อชาติ” ใน
กฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงาน ที่อยู่อาศัย การศึกษา และอื่น ๆ ให้ครอบคลุมถึงการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติที่
แสดงออกผ่านทรงผมด้วย ดังนั้น กฎหมายนี้จึงช่วยปกป้องคนทำงานและนักเรียน นักศึกษาจากการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติผ่านทางทรงผม การคุ้มครองดังกล่าวจะช่วยจัดการกับการเหยียดเชื้อชาติในระบบแรงงาน และ
ช่วยหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ร้ายแรงต่อการดำรงชีวิตของคนผิวสี เช่น การถูกเลิกจ้าง หรือถูกขัดขวางไม่ให้ศึกษา
ต่อในสายอาชีพที่ต้องการ

กฎหมาย CROWN จะเพิ่มการคุ้มครองให้กับผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติจากเรื่องทรงผมทั่ว
ประเทศ เพื่อปกป้องพวกเขาจากการถูกไล่หรือการลงโทษอย่างไม่เป็นธรรมอันเกิดจากการเลือกปฏิบัติ
จากการแสดงออกทางวัฒนธรรม ศาสนา และการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ผ่านทางเส้นผม

ซึ่งในกฎหมายนี้ได้ระบุลักษณะเฉพาะที่ได้รับการคุ้มครองให้ครอบคลุมถึงทรงผม สัญชาติ
และเชื้อชาติไว้อย่างชัดเจน โดยระบุว่า เชื้อชาติรวมถึงลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติซึ่งรวมถึงทรงผม
นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงการแสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนา กล่าวคือการแต่งกายตามความเชื่อทาง
ศาสนา โดยจะต้องตีความอย่างกว้างๆ ซึ่งกฎหมายตีความครอบคลุมไปถึงการสวมใส่หรือพกพาเสื้อผ้าที่เป็น

^๔ อ่างแล้ว, โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

สัญลักษณ์ทางศาสนา เช่น ผ้าคลุมศีรษะหรือคลุมใบหน้า เครื่องประดับ สิ่งประดิษฐ์ หรือสิ่งของอื่นๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของบุคคลที่ปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา^๕

๓. บทสรุป

รัฐบัญญัติว่าด้วยการเปิดกว้างและเคารพซึ่งเสรีภาพของทรงผมตามธรรมชาติ (Create a Respectful and Open World for Natural Hair Act: CROWN Act) มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติในเรื่องทรงผม ที่คนผิวสีมักต้องเผชิญกับผลกระทบอย่างร้ายแรง แม้พวกเขาจะพยายามปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ตามธรรมชาติของพวกเขาให้กลมกลืนกับคนทั่วไป แต่ก็ยังถูกกีดกันจากสังคม ซึ่งเห็นได้ชัดจากนโยบายการจ้างงาน หรือในสถานศึกษาที่ออกกฎเกณฑ์อย่างไม่เป็นธรรมในเรื่องทรงผม ซึ่งถือเป็นการเลือกปฏิบัติอย่างชัดเจน กฎหมายฉบับนี้จึงเข้ามาจัดการปัญหาดังกล่าวและเป็นการอุดช่องโหว่ทางกฎหมาย เพื่อให้ทุกคนเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

^๕Jasmine Payne-Patterson. “The CROWN Act” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๘, จาก

<https://www.epi.org/publication/crown-act/>